

ks. Kazimierz Wolsza

Apologia i świadectwo

**Refleksje ks. Herberta Hlubka
na temat wary**

---

1 P 3, 15:

**Pana zaś Chrystusa uznajcie za
Świętego i bądźcie zawsze gotowi
do obrony [apologii] wobec
każdego, kto domaga się od was
uzasadnienia tej nadziei, która w
was jest.**

Proszę Boga o wiarę

Ks. Tomasz Jaklewicz:

**To, co ksiądz robi, to
taka współczesna
apologetyka?**

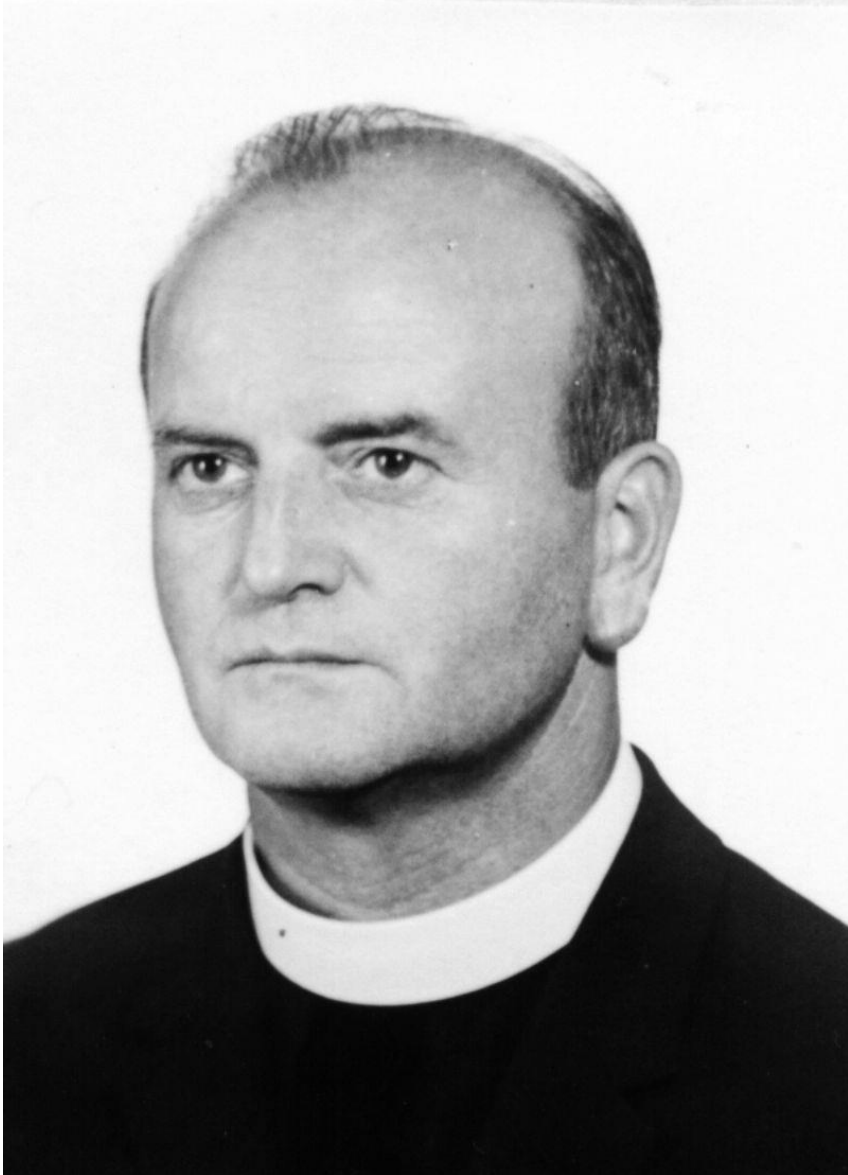
Ks. Herbert Hlubek:

**Nie, to brzmi zbyt
obronnie, wolałbym
powiedzieć: próba
dawania świadectwa.**

Kronika 1949

Dzień 27 września 1949 roku pozostanie dniem wyjątkowym tak dla nowo erygowanego seminarium, jak dla jego pierwszych alumnów. Wszak w tym dniu przybyli do nowego gmachu ci, dla których go przeznaczono. A ci zjechali się z różnych stron diecezji opolskiej, ale nie brak również takich, którzy przybyli z diecezji katowickiej, lwowskiej, łyckiej, przemyskiej, sandomierskiej. Nawet daleka Litwa ma tutaj swego przedstawiciela.

**Ks. Edward Kopeć
(1918-1999)**

Ks. Edward Kopeć

APOLOGETYKA

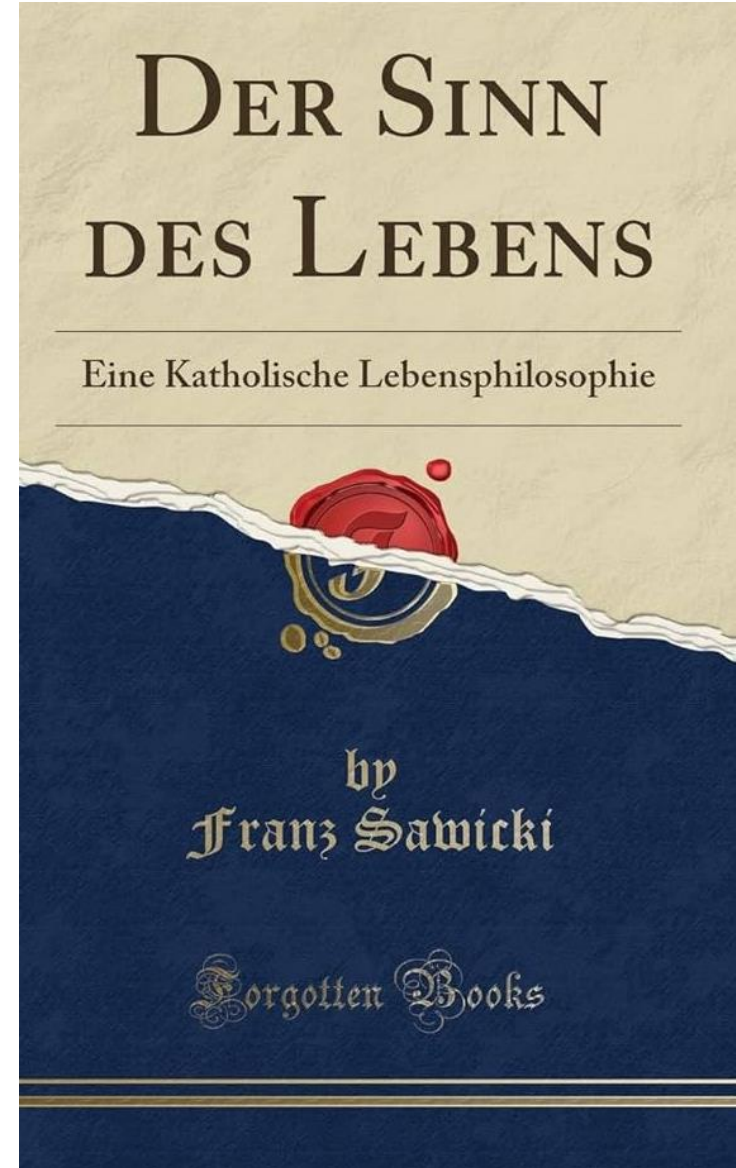
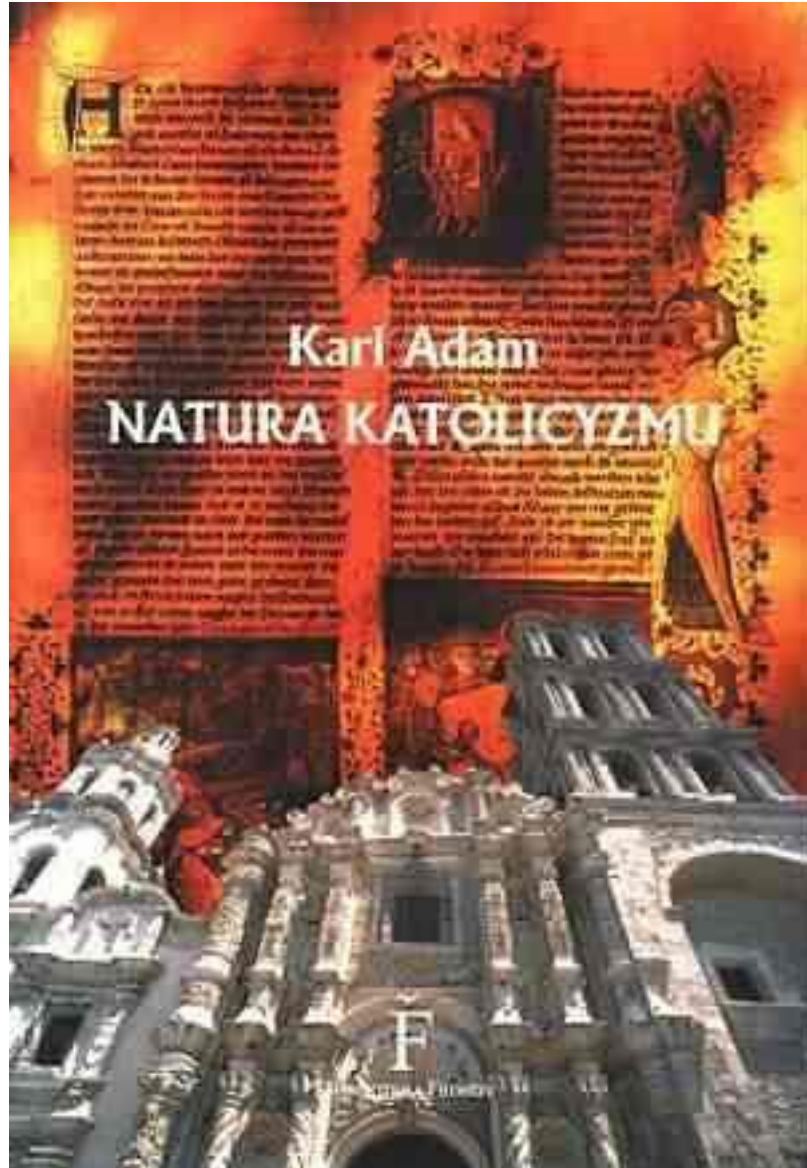
Ks. Edward Kopeć

**TEOLOGIA
FUNDAMENTALNA**

Apologeci niemieccy okresu międzywojennego

- **Romano Guardini (1885-1968)**
- **Karl Adam (1876-1966)**
- **August Adam (1888-1965)**
- **August Brunner (1894-1985)**
- **Erich Przywara (1889-1972)**
- **Max Scheler (1874-1928)**
- **Franz Sawicki (1877-1952)**

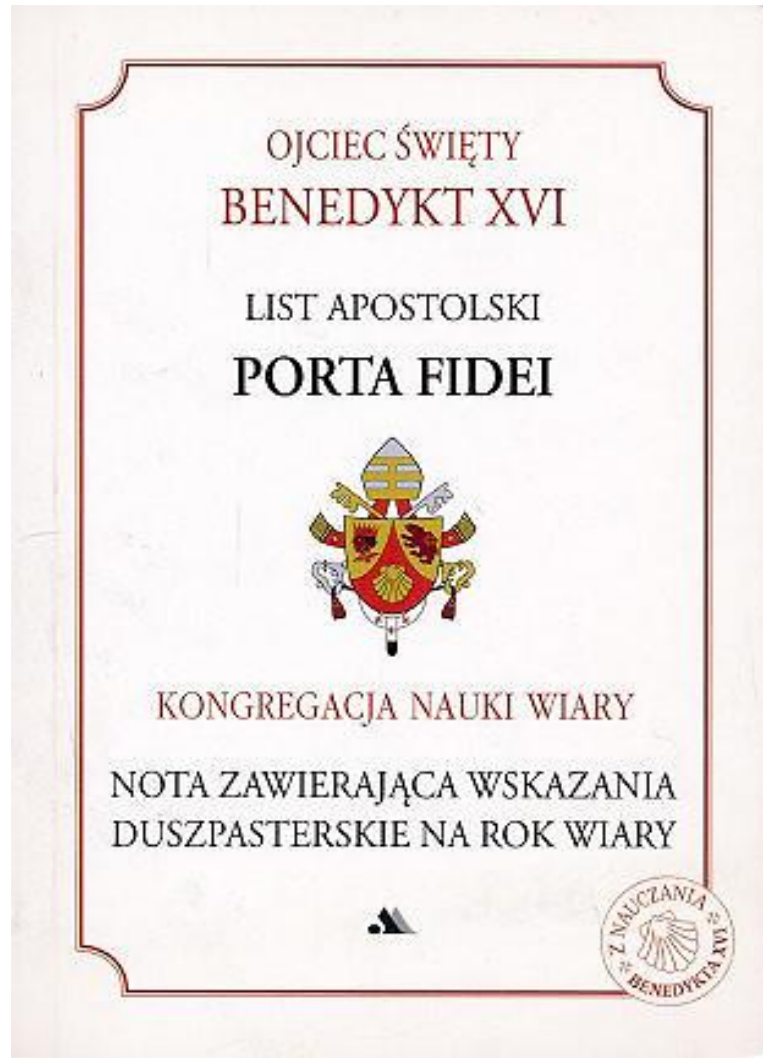

Ks. Herbert Hlubek

Mieliśmy do dyspozycji mnóstwo książek przywożonych z różnych parafii i probostw. Prawdopodobnie były własnością księży, których wypędzono do Niemiec lub którzy zwyczajnie umierali i pozostawili książki na probostwie. Właściwie biblioteka była początkowo dość chaotycznym zbiorowiskiem różnych książek, ale były one dostępne dla kleryków. Obficie korzystałem z tych zbiorów. Czytałem niesamowitą liczbę książek: teologicznych, filozoficznych. Zachłannie wertowałem zbiory pochodzące z różnych plebanii. Raczej stroniłem od sportu i życia towarzyskiego. Wyznaczałem sobie inne cele. Chciałem więcej czytać. Ciągle za mało mi było książek.

Benedykt XVI

**Istnieje w istocie
głęboka jedność
między aktem,
którym się wierzy,
a treścią, której
dajemy nasze
przyzwolenie.**

ks. Kazimierz Kłószak (1911-1982)

Ks. Herbert Hlubek:

Kłósak dawał narzędzia do rozprawy z marksizmem, inni tych narzędzi nie mieli. [...]

Byłem „zagapiony” w filozofię przyrody, w ks. prof. Kazimierza Kłósaka. [...]

Poznałem go przez lekturę „Znaku” z 1949 roku.

po prostu

TYGODNIK STUDENTÓW I MŁODEJ INTELIGENCJI

W NUMERZE:

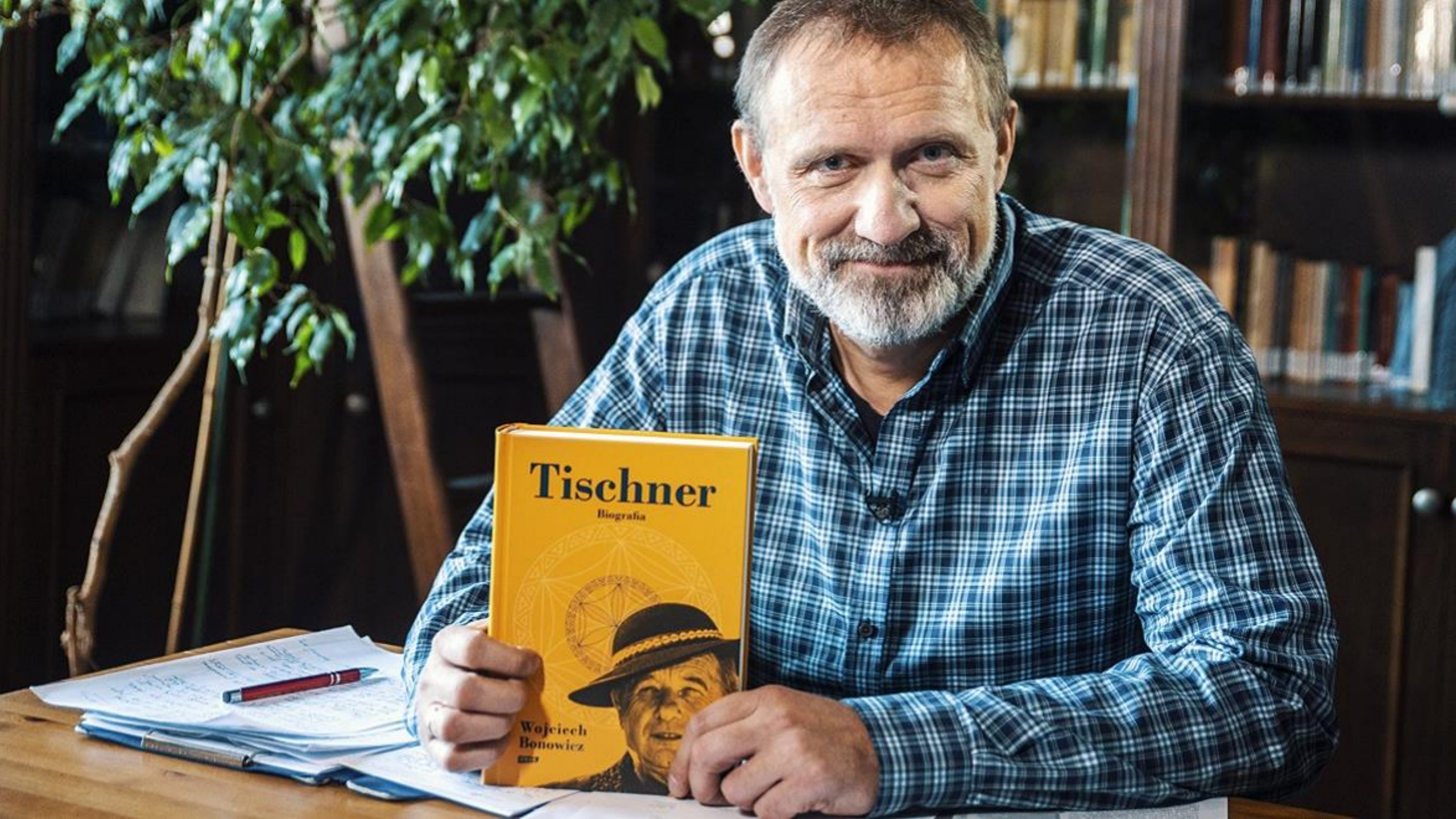
JERZY OSKARDY — Więcej uwagi sprawom złomskim.
JAN DZIĘDZIORA, JACEK SIENNICKI, MAREK OBERLÄNDER
I CELNIKER — Grafika.
MAREK ZAKRZEWSKI — Moszek.
TADEUSZ JASZCZYK — Zdemoralizowany.
JANUSZ KUCZYŃSKI — Drogi zbawienia i drogi życia.
ERNEST BRYLL — Plecy Temidy.

Nr 36 (345)

6. XI. 1955

Cena 35 gr

Tischner

Biografia

Wojciech
Bonowicz

Ks. Herbert Hlubek:

**Publicystyka Janisza Kuczyńskiego była irytująca.
[...]**

**Pewnego razu wybraliśmy się w siedmiu „klechów”
(paru z filozofii, ktoś z teologii i Pasierb z historii
sztuki) na wykład Kuczyńskiego. Znaliliśmy temat,
każdy przygotował jakies pytanie, żeby go z
różnych stron „zażyć”. I Kuczyński zaniemówił, nie
był w stanie nam odpowiedzieć.**

Efekt był taki, że musieliśmy potem pocieszać matkę Kuczyńskiego, która się rozplakała, widząc, jak sromotną syn poniósł porażkę.

Ś.Ź.P.

JANUSZ KUCZYŃSKI

21 VIII 1930 - 12 III 2017

PROFESOR FILOZOFII, ŻOŁNIERZ AK ODZ. JODŁA

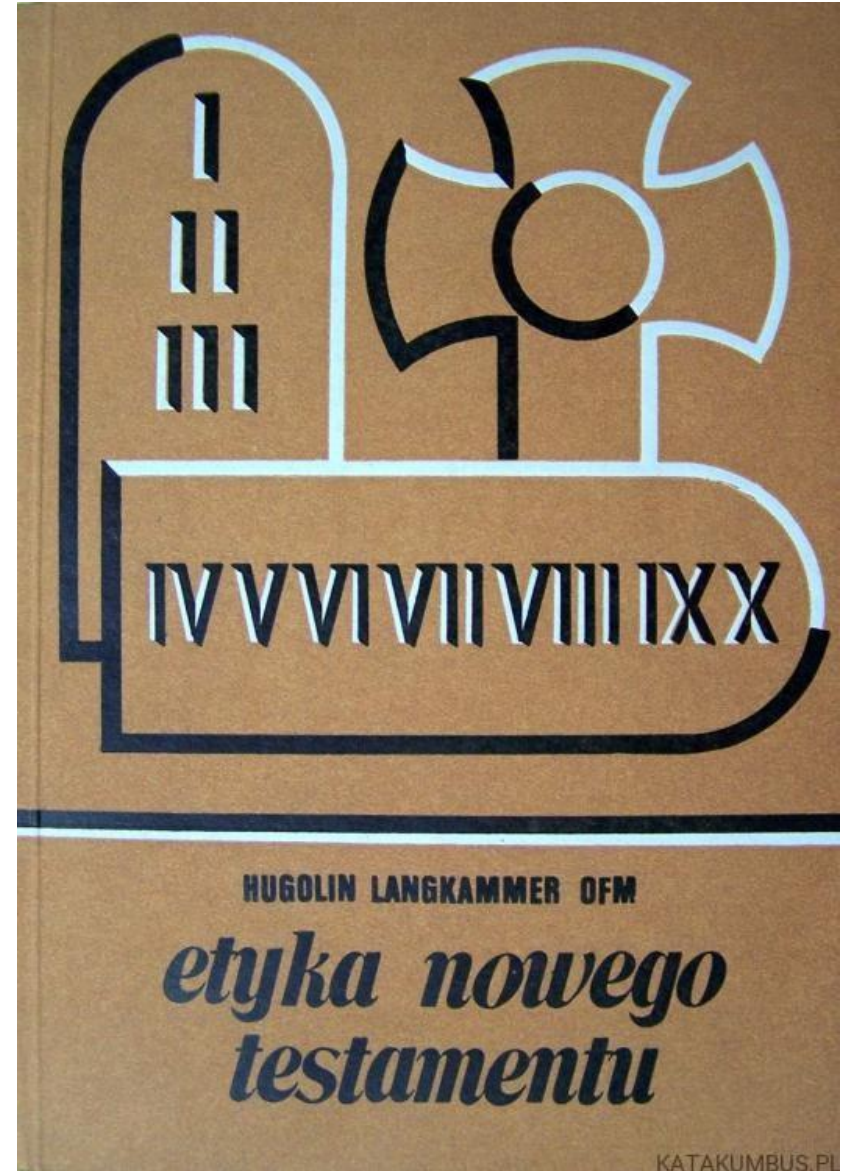
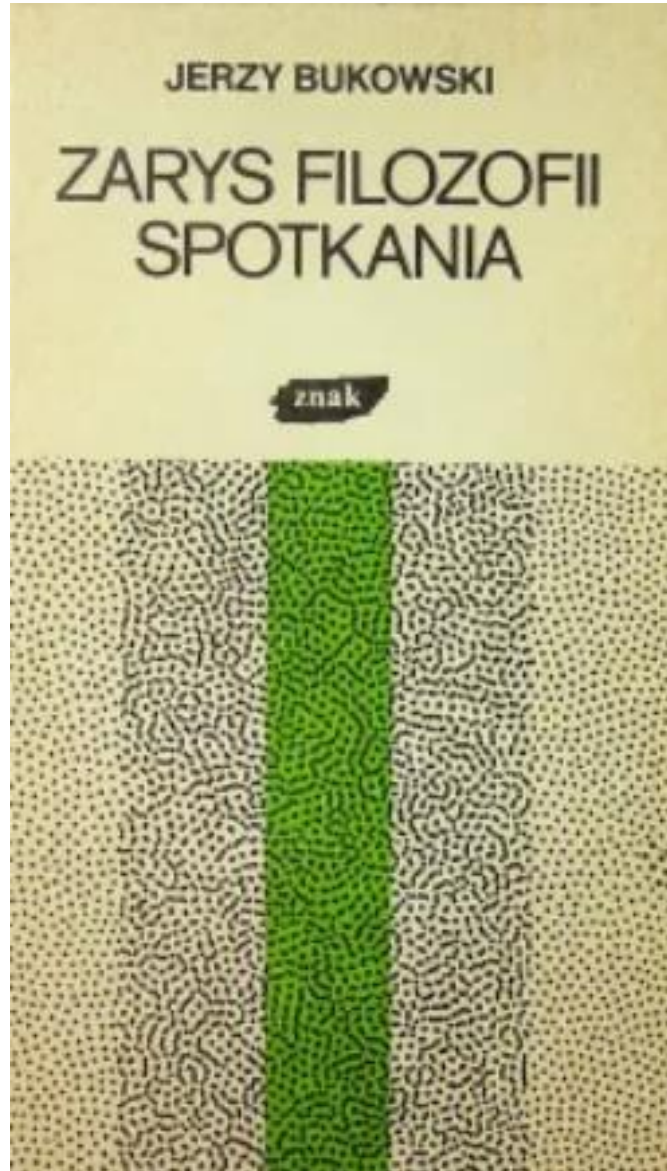
Ks. Herbert Hlubek:

Trzeba traktować drugiego człowieka jako rozmówcę, jako osobę. [...] Jestem przede wszystkim człowiekiem, potem księdzem. [...] Nowe problemy [duszpasterskie] związane są z pluralizmem: tolerancja, dialog, pluralistyczne społeczeństwo. [...] Nigdy nie chciałem, żeby ludzie byli pewni siebie. Oni mieli zrozumieć i przez zrozumienie stawać się kimś innym.

Ks. Herbert Hlubek (1988):

Zastanawiając się nad programem pracy, doszedłem do wniosku, że dziś najważniejszym celem jest spotkanie drugiego człowieka, budowanie więzi międzyludzkich, tworzenie wspólnot. Niezwykle trafną propozycją idącą w tym kierunku jest książka Jerzego Bukowskiego *Zarys filozofii spotkania* oraz jako uzupełnienie o. Hugolina Langkammera *Etos Nowego Testamentu*.

The image shows the cover of a book by Tomáš Halík. The cover features a close-up, high-contrast black and white photograph of a man's face, looking slightly to the right. The lighting is dramatic, with deep shadows and bright highlights. The author's name 'Tomáš Halík' is printed in a serif font at the top left. The title 'Wyzwoleni, jeszcze nie wolni' is written in a large, white, serif font across the bottom half of the cover. The word 'nie' is underlined. The background of the cover is a dark, textured green.

Tomáš Halík

Wyzwoleni,
jeszcze
nie
wolni

Ks. Tomáš Halík:

**W czasach wolności
będziemy
potrzebować
pasterzy, którzy
mają ucho na sercu
Bożym, a palec na
pulsie epoki.**

Ks. Herbert Hlubek:

Wiara musi się wyrażać w życiu moralnym. Niemniej kerygmat nie może się sprowadzać do płytkiego, upraszczającego moralizowania. Wysiłek powiązania logosu z etosem musi podjąć każdy osobiście. [...]

Przecież całe nasze życie, nasze religijne i wewnętrzne życie, na tym polega, aby być bliski Jezusowi. To bliskość z Chrystusem spowoduje, że będziemy przestrzegać przykazań.

Przecież nie mogę być szubrawcem, skoro On daje mi przyjaciół i wspólnotę. [...]

Modlitwa jest wynikiem bycia. Jak Pan Bóg jest realny, to nie ma siły, żebym ja sobie z Nim nie pogadał.

Romano Guardini

**Prymat logosu
nad etosem**

Podstawy Etyki

1. 15. X. 73 Zyg. antropowa
2. 22 X 73 Specyfika etyki chrześcijańskiej: ol 50
3. 24 X 73 O normach moralności: ol 30
4. 5. XI. 73. Wzrost moralności: wolność: ol 100
5. 12. XI. 73. Sumienie ol 10
6. 15. XI 73. Prawo natury ol 12
7. 26. XI. 73, Czy cel człowieka wolność? ol 14
8. 3. XII. 73. (K) Etyka - hedonizm - wartości etyczne w kontaktach ze społeczeństwem
9. 10. XII 73 Kultura i etyka chrześcijańska ol.
10. 17. XII. 73, Postawy moralne ol.
11. 7 I. 74r. Systemy etyki i etyka w etyce ol.

1. Wyższe etyki

Świat wartości - wartości deontologiczne

Brak wartości moralnych jako

Wzrost etyki chrześcijańskiej:

Tyła etyki moralnej

Ordo iuris, istota etyki

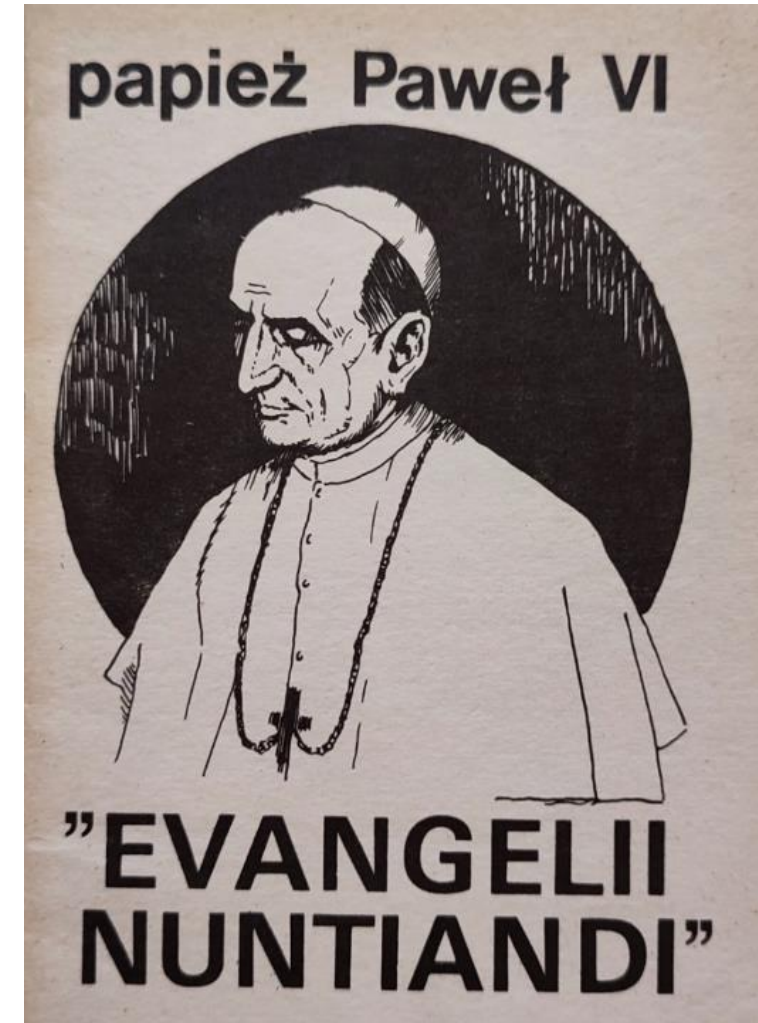
Ordo iuris primum

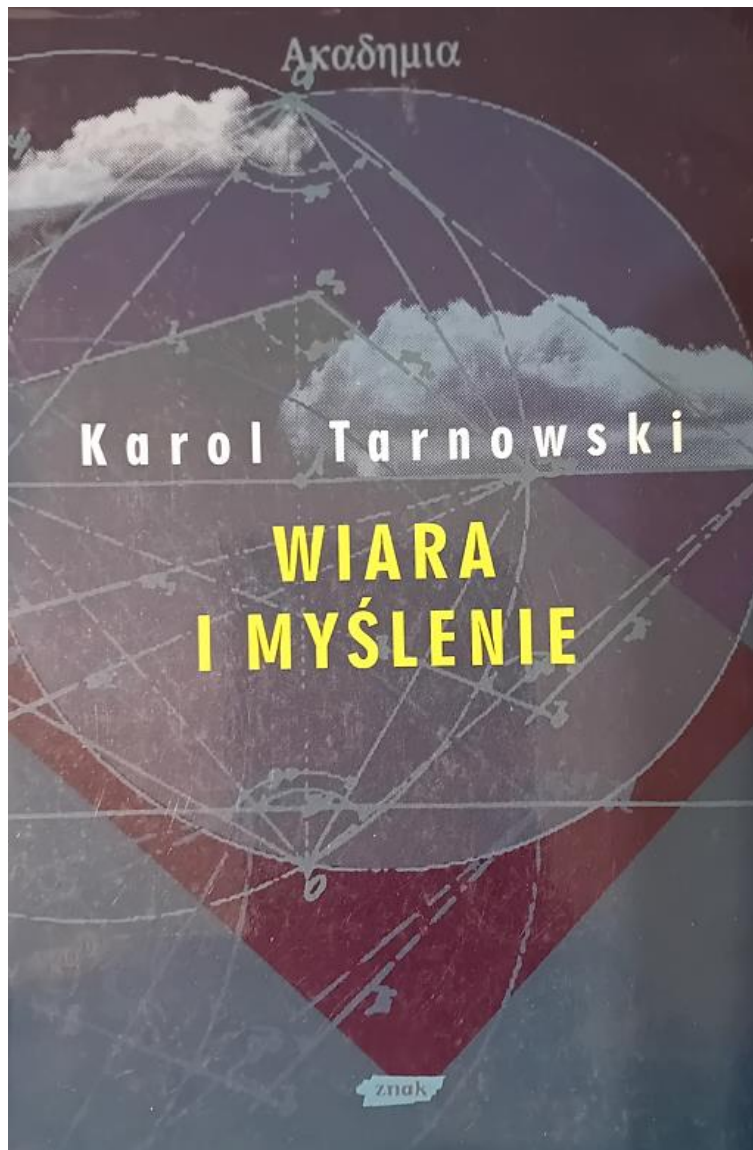

Paweł VI:

W Kościele za pierwszy środek ewangelizowania należy uważać świadectwo życia prawdziwie chrześcijańskiego. [...]

Człowiek naszych czasów chętniej słucha świadków anizeli nauczycieli. A jeśli słucha nauczycieli, to dlatego, że są świadkami (p. 41).

—

Świadectwo, świadczenie, to jedyna realna możliwość, by wartości pozytywne, w szczególności wyższe, przemówiły, by jawiły nam się jako naprawdę wartościowe. Oto dlaczego tam, gdzie pojawia się świadectwo lub gdzie go właśnie brak, albo też gdzie jest antyświadectwem, rozgrywają się losy nie tylko tej lub owej konkretnej religii, lecz najgłębszego sensu wiary religijnej w ogóle.

Ks. Herbert Hlubek:

Wierzę, że wartości są obiektywne, Wartość może być pogłębiona, ale ona jest. Dobro jest zawsze dobrem.

Prawdziwy autorytet – w czyjejsz osobie – może wskazywać na wartości. Autorytet [świadek] zaprasza, wskazuje mi: zobacz! [...]

Ja nikogo nie zmuszam, by szedł tą drogą. Ludzie mnie słuchają i sami decydują, czy pójść tą drogą.

Ks. Herbert Hlubek (2005):

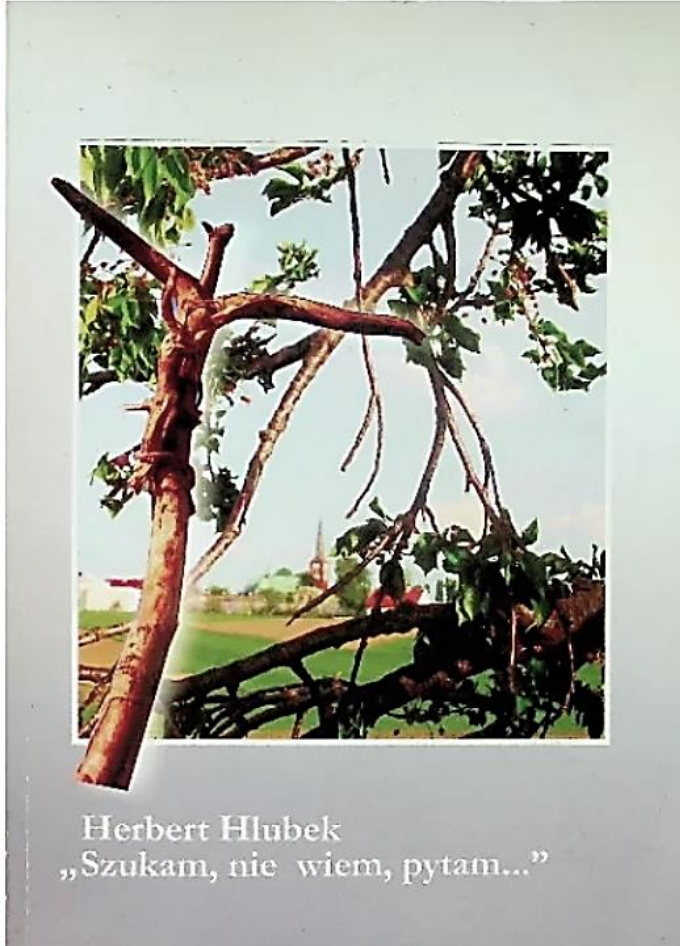
**Teraz [we wspólnych lekturach] bym przeszedł na
Tomáša Halíka. [...]**

**Objawienie jest to samo, ale Objawienie rozumie się
w kontekście bieżącej chwili, bieżącego czasu, a te
czasy się zmieniają. Dlatego odkrycie jakieś 2-3 lata
temu Halíka – no... było olbrzymie. Właśnie w jego
tekstach odkrywam swoje rozumienie
chrześcijaństwa.**

TOMÁŠ HALÍK
Dotknij ran

znak

Ks. Herbert Hlubek

**Szukam,
nie wiem,
pytam...**

Ks. Tomáš Halík:

**Być wierzącym nie oznacza odrzucić na zawsze
brzemie palących pytań. Czasami znaczy to wziąć
na siebie krzyż wątpliwości i – idąc z nim –
wiernie naśladować Chrystusa. Siłą wiary nie
polega na „niezachwianym przekonaniu”, ale na
tym, czy potrafimy udźwignąć również wahania,
niejasności, znosić ciężar tajemnicy – a przy tym
zachować wierność i nadzieję.**

Nagroda
Miesięcznika
i Wydawnictwa Zr
im. ks. Józefa Tisch
ufundowana prz
Ergo Hestię

Ks. Tomáš Halík:

Jedynie zraniona wiara, na której widoczne są „blizny po gwoździach”, jest wiarygodna, jedynie ona może uzdrawiać. Obawiam się, że wiara, która nie przeszła przez noc krzyża i nie dosięgła serca, takiej mocy nie posiada [...] i podaje zamiast chleba kamień, zamiast wiary ideologię, zamiast świadectwa teorię, zamiast wsparcia pouczenie, zamiast miłosiernej miłości tylko nakazy i zakazy.

